

Oxie S: n
Kullerholm

Kellerholm den 15-10-32

Jag har lyckats samla några uppgifter om tro o seder i gamla dagar, några har jag själv hört några har mina föräldrar berättat för mig, dessa äro följande.

När vårbruket skulle börja var det sed att när första paret skulle gå övar skammeln (tröskeln) skulle dom trampa över stäl, en sat eller dylikt, när dom så var förspända sitt redskap skulle där läsas en bön över dem. (dessa ceremonier skulle betyda att själden om våren skulle bliva bra)

Samma förhållande var det med en häst som var inköpt, den skulle trampa över stäl så där kunde stiva tur med den häst skulle den ryggas in i stallet första gången.

När en ko köptes skulle den första gången den halvade på det nya stället. mjölkas på ställe man lade stäl i botten på spannen, när de hon var mjölkad skulle hon själv dricka sin mjölk gjordt man inte dessa förberedelser blev där aldrig några tur med den lotta koen

Höstarbetet

När rågen var färdig att kegga skulle ett lamn slaktas alla på gården skulle förplägas med lammasoppa först de vuxna sen barnen.

forts.

P. Sig.

Hälningssättet den förste dagen man höstade var. God hjälp dig

Var det någon som var ovan att gagna bier eller kunde hinna med så att den som högg bakom kom fram med sin mo (shår) på hans skull den som inte kunde hugga undan bjuda på ett stop brännein

Om någon blev trött i ryggen som högg med bier ledes han på magen, så skulle någon trampa honom på ryggen det var den bästa massagen

Skulle någon rika skära sig av bier skulle där laggas spendelväv på säret eller också skinnat av en salt sill.

Den sista neger som bans kallades för stoddaren där skulle binnas minst 4 band om den så den kunde kunnas igen både när den åkte in och när den tröskade det var en stor ära att binna stoddaren

När man åkte in eller rättare barn lasset (~~drag~~ ~~man ihop~~) skulle man försöka binna till kyster. (om drängen kunde dra ihop så pass att lassmeden och taljan som är fast vid bottnen på vagnen möttes då skulle drängen ha en kyss av tösen) (detta bör kanske inte tryckas)

Fista lasset för dagen kallades soen
Sista lasset på stycket kallades vängsolen
forts.

Höstajillerna

Höstajillet var en dag som alla längta efter vid 2 tiden på dagen var tiden för för jillet var och en skulle knisa, gaffel och skeda med sig. maten var alltid fisk och gröt när måltiden var avslutad gick alla maner-na och tittade på fleskarna om den stod ~~stod~~ när den så kom in igen blev det kaffe och kakor därefter börjades dansen mellan danserna serverades varma toddyvar kl 11-12 var det hela slut

Lå somliga ställer fick den hem mat och dryck så fick den fästa var till sitt. Var familj fick efter-som den var stor till, smör, bröd, ost och kött kerlatena fick ett kvarter brännvin samt en kanna öl sen samlades alla alla på logen för att dansa.

Tröskningar var alltid med plejel tidigt på morgonen kl. 2 skulle där tröskas otte kl 4 fick den sena tröskan otte en sup och en smörgås.

Den nägon in på logen under tröskningar skulle de visa dessa logkatter om de inte hade sett den förre, man tog då plejeln om halsen på den och kramma åt till han skrek

Lantbrukare: Ernst Jacobson
Kullaholm
Aktiv

Vad vi vela om tro och sed vid stöden
i gamla tider.

(Fran Eric och Törrings socknar.) Olieföl
SK.

Da stället mer stord skulle börja rades alltid:
"Da börja vi i Luss nam!" eller "I Luss nam da!"
De första stäna lades i kors.

Man skedade sig för att "hugga före när," d. v. s., man
lät det bli lång stubb, för att inte "ta kraften u jern.
På någon av de yngre tröte och jämeade sig däröver,
tröstades han eller hon med orden: "Du har ingen
rygg, de e borte en svina som röven hängjer på."
För att häna en gramme som var "blom bag om
huggningen" sändes till honom en stryppån (= en
strypsticka) så han kunde få sin hie vass. }

Skärandet av de sista stäna kallades inte ta hären,
men man ropade alltid vid skärandet av det sista:
"om ska vi parse på i ta hären" eller dare springen
hären - ta fatt an! "by ofta vatte verkligen en hars
gömd i det sista skurna.

{ De alla sista stäna tämnades till "görrättorna."
"Görrättorna" ansågs vara vänligt minnade vären som
man gärna minnade till ut varje. Dessa sista stän
lades också i kors. }

{ Den sista bundna hären kallades "staddaren."
Man jäklade ivrigt för att slippa binda denna.

Ove bn

Den som måste binda "slädderen" ansågs som den sämsta binderskan.

De övriga binderskorna band därefter ytterligare var sitt band om "slädderen" och utstyrdi denna med allhandla blomster från "grävarkanten" så att den blev riktigt grant föryllad. Sedan sattes den mitt på den sista "schäven" (= träven) och sista lasset som kördes in hade den sin plats upprätt mitt i lasset. Sista lasset kallades "soen".

Man sådm lades ⁱⁿ (sadan "stälades" (= lades stäl) i dörrar och gluggar. Slädderen sattes i "lo-björnan" (käm)

Efter skördens slut bjöds på höstlagille. Fiske och visstän hördade till undtänaden. Med den dansade på den klädda "löen" efter musik av en byspelman. Man dansade polka, mazurka, vals, kadrill och tempedarra. Ringdanser, såsom "Jungfrun hon går i dansen med rödan gullband", "Nines Persens stua står i ljusan hus", "Spring å sej opp din kevin, lan om armen stäng an in" samt "Vära vallman" och "Tjuven fruon ska du beta för du stal min lilla vän, sök komma också.

Om någon främmande kom in på loqen under bröskningens lade man "pläjsen" = stagan, om halven på denne varid man frågade om han ville se lokatten.

Man skulle ha slutat bröskningen till "loeda".

"Toskemannen" skulle ha sin skäppa fylld av
det vitt tröskade.

Linberedning:

Först skulle "hörsländ" läras in; man
plöjde en fåra samt om den fyrkant där lint
skulle lös.

Sedan skulle denna "drivas om år" = plöjas med
ädel, samt fyrkanten karrades = karvades.

När allt annat på våren var rätt, såddes lint.

Efter sådden trumlades, = vältades, med en lättrunda

Sedan det var till uppövert tagades, = tukades, ogärna
bort.

Sedan lintet blommats och knivorna = fröarna, som
utbildades, systades det, = syktes det upp. Bands i
"duktor" = små nitar, samt sattes upp i "hörsländ"
= runda traver.

När det torstat hövdes det hem och tröskades
på logen med slaga så att "knivorna" lossnade.
Efter tröskningen bands det i större nitar, som
"lästes" på vagnen och hövdes ut på kågstubben
för att lös till rötning. Efter en 3 veckor
gick man ut och kände efter om det fäk
"nock", d. v. s. man "fätsade" det mellan fingrarna
för att se om fibrerna lossnade. När de gjordes
dessa, var det färdigt.

På "mjödes de oppo" igår, togs hem för att torkas och brytas. Detta gjordes vid en "brydegrav".

Brydegravens grävdes utanför gården, en cirka 2 m. lång, ^{100. bred} och $\frac{1}{2}$ m. djup grav, med vid sina ändar utgrävda kragor för att bålet som lades i botten på gravens. En brymedel länkades järnstänger som lades längs över brydegravens. På dessa länkades linet ut för att torka över bålet. Brann bålet för stället dämpades elden med en "isa vass" då och då. Linet vändes så att det blev torrt på båda sidor.

En äldre kvinna, "brydekvinnan" stod för torkningen, men själva brytningen utfördes av manlig och kvinnlig ungdom, och utfördes på "bryde". Man hade roligt och skrattade och glammade under arbetet och efter dess slut hade man "brydegille", = en extra god måltid.

Sedan skulle linet skämmas på "skällefod" med "skällefä". Rockarna som skäljades bands efter hand om, och räknades samman till "fyv".

Därefter häcklades det först på grov och sedan på fin häckla. På den grova häcklan delades det upp i "skällefäll" och "blår", och på den fina delades "blåren" upp i "blår" och "hör".

Hören vreds upp i små dockor som konstfärdigt bundos tillsammans i en "hörkrans".

När tvären skulle spinnas länkades dockan ut på bordet

och trillades om "hörlotten", en godk rund träbult som sattes fast i ett hål i spinnrocken.

Blår och skältefall kardades och lades när det skulle spinnas i en månggrenig träklyfta; "hörbroman", som sattes på hörlottens plats.

Det sprunna garnet "haspades opp" i stickje, 12 "tal" i vart stickje, och 30 "tråer" i vart "tal".

Sedan koktes garnet och blektes i solen och var så färdigt att väva.

"Räckjörna" lades på värmen ut på "blekeplassen", en mångårig "gröning", = gräsplan, belagt med vatten, då räckjörna ofta skulle "dänkjäs".

När de voro "ärblijta" skulle de, innan de syddes, kokas och manglas.

Diverse bruk.

Råg som skulle till mjölan för att malas skulle innan dess "flydas". Detta gjordes i ett säll. Man lade sällt ungefär halvt med säd, gjorde med sällt cirkelformiga horisontala tvärlinor varvid "sarsad" samlades uppå i mitten så att det lätt med händerna kunde skummas av.

"Carre" = ~~ett~~ (havsgrön) skulle "drörtes". Den maldes först på handkvarnen och lades sedan i "drörtrued", ett långt träg som en person fatade vid ändarna och lät göra hastiga vipsande rörelser emot sig själv, varvid skalen flög bort och

och grynna blevo rena, i "bagar-onen" för att bli skör.

Tårn till malt slogs först i "stör" = lades i tunnor och slogs vatten över för att det ^{skulle} svälla i 18 dar.

Sedan bars det upp på loftet, breddes tjockt, och fick gro i en vecka så att där blev "vårre" = grodder. Under tiden röides det emellanåt.

I det sista kökets skorstenöppning var mälare in-
murad. Denna bestod av "gallen", en tät ^{avvattad} kullrig ugge
som allades i, samt över denna tilljor med hül i
varpå maltet lades till torkning. Efter som det
torkades och man röide i det, ramlade det ner bakom
och vid sidorna om gallen, varpå det var färdigt
till bryggen.

Oxie den 17 okt. 1932

Överskriften är berättat av fröken Ingrid
Larsson, född i Torings näsken 25-mars 1861
och syster till folkskollärare Theorin.

Upptryckt av Ester Rindin - Lindander
adr. Oxie.